

สอนใคร

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “เหตุใดพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงโปรดไม่ได้”

กราบนมัสการหลวงพ่อด้วยความเคารพอย่างสูง

ตอนที่เจ้าชายสิทธัตถะตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว จะไปโปรดอาจารย์ทั้งสององค์คือท่านอุทกดาบสและอาฬารดาบส แต่ได้ตายไปก่อนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ นั่นเป็นเพราะเหตุใด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงไม่สามารถโปรดอาจารย์ทั้งสองได้ และบุคคลที่เป็นพระพรหมแล้ว (หมายถึงพรหมที่ไม่ใช่พระอริยะนะครุฑ) หากได้ฟังธรรมของพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าสามารถที่จะบรรลุธรรมได้หรือไม่ หากบรรลุธรรมแล้ว ในเมื่อพระพรหมมีอายุยืนยาว จะมีผลทำให้ภพชาตินั้นสิ้นสุดลงในทันทีที่บรรลุธรรมหรือไม่ หากหลวงพ่อดูเห็นควรประการใด ได้โปรดเมตตาคลายข้อสงสัยด้วย

กราบขอบพระคุณ

ตอบ : ใจเรื่องนี้นั้นไม่ใช่เรื่องเลย ประสาเราไม่ใช่เรื่อง มันเป็นเรื่องประวัติศาสตร์ มันเป็นเรื่องประวัติศาสตร์สมัยขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า ถ้ามันเป็นประวัติศาสตร์มันก็จบไปแล้วแหละ

แต่! แต่เวลาเรามาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าเราก็สงสัยไปทั่วเวลาสงสัยไปนะ เวลากรณีอย่างนี้มันเปรียบเทียบได้ เวลาเปรียบเทียบได้ที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าไปโปรดพุทธมารดา ทำไมพุทธมารดาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปโปรดละ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปโปรดพุทธมารดาเพราะอะไร เพราะ หนึ่งเห็นไหม จะเป็นแม่ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ต้องสร้างสมบุญญาธิการมา จะเป็นพ่อจะเป็นแม่ พวกนี้ต้องสร้างสมบุญญาธิการมาทั้งนั้นนะ

เวลาคลอดเจ้าชายสิทธัตถะแล้ว เห็นไหม สิ้นชีวิตเลย เพราะอะไร เพราะท้องนั้นเป็นท้องที่พระโพธิสัตว์จะมาเกิด คนอื่นไม่มีสิทธิ์ แล้วไม่มีใครมีบุญวาสนาเท่านั้น เวลาท้องเสร็จนะเวลาคลอดแล้วเสียชีวิตเลย เสียชีวิตแล้วไปดาวดึงส์ แล้วองค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปโปรด ไปโปรดเพราะอะไร ไปโปรดเพราะบุญกุศลไง ไปโปรดเพราะ หนึ่ง ทดแทนบุญคุณพ่อแม่ แล้วแม่กับลูกความสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์หมายความว่าเราจะเจอจากใคร เราจะรู้จักใคร เราก็เจอจากใครได้ไหม เราไม่รู้จักใคร เขาไม่รู้จักเรา เราไปเจอจากเขา เขายอมไหม ไม่มีใครยอมหรือ นี่เป็นเรื่องของเขา

นี่พูดถึงว่าเวลาเปรียบเทียบ เวลาเปรียบเทียบว่า “ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปโปรดทุกดาบส อापารดาบสไม่ได้” เวลาจะโปรดนะ เวลาจะโปรด เห็นไหม เวลาจะโปรด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วเสวยวิมุตติสุขแล้ว เวลาทอดธุระเลยว่าจะเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพราะอะไร เพราะคนมันรู้ไม่ได้หรือ มันละเอียดลึกซึ้งจนทอดธุระจนพรหมมานิมนต์ ๑. ๒. มันเป็นเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรรณนามารื้อสัตว์ชนสัตว์ มันเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว ต้องสอน

แต่สิ่งที่ทอดธุระ ทอดธุระเพราะธรรมะมันละเอียดลึกซึ้งเกินไป คนธรรมดาคนทั่วไปจะรู้ได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ แต่ในปัจจุบันนี้ลึ้มๆ ไปเป็นพระอรหันต์หมดละ เดินไปชนพระอรหันต์หมดละ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทอดธุระเลยมันจะเป็นไปได้อย่างไร แต่สุดท้ายแล้ว เห็นไหม สุดท้ายแล้วด้วยอำนาจวาสนา ถ้าเป็นไปไม่ได้ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะมาตรัสรู้ได้อย่างไร มาบรรลุธรรมได้อย่างไร พระอัญญาโกณฑัญญะบรรลุธรรมได้อย่างไร บรรลุธรรมได้ บรรลุธรรมได้เพราะว่าสหชาติ คือได้สร้างบุญกุศลมาด้วยกัน

เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เห็นไหม มาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “นั่นไง อัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาเรามาแล้ว” แสดงว่าเขาสร้างของเขา มา คำว่า “เขาสร้างของเขา มา” เขาปรารถนา มา เขาปรารถนา เขาสร้างบุญ-ญาธิการมา เขาสร้างสมของเขา มา พอสร้างสมของเขา มา สิ่งที่ได้สร้างสมของเขา มันก็เป็นอำนาจวาสนาบารมีของเขา

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว ทอดธุระจะไม่สอนใครเลย มันละเอียดลึกซึ้งเกินไปที่ว่าปุถุชน ปุถุชนคนหนาจะมีดวงตาเห็นธรรมเป็นไปได้ยาก ถ้าเป็นไปได้ยาก ทำไมสมัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว เผยแผ่แล้ว พระอรหันต์เต็มไปหมดเลย เต็มไปหมดเลยนะ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคน รื้อสัตว์ชนสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้เอหิภิกขุ บวชให้เอง อบรมเอง สอนเอง

นี่ไง กรณีนี้ คุณสิ เวลาท่านจะเผยแผ่ธรรม กำหนดดูเลยว่าควรจะไปหาใครก่อน ก็เอาอุทกดาบส อาฬารดาบสนี้แหละ เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยไปเรียนไปศึกษากับเขา ถ้าเคยไปเรียนไปศึกษากับเขา เขาได้สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ แต่เสร็จแล้วจะศึกษาต่อไปแล้วมันจบแค่นั้น พอมันจบแค่นั้น ก็รู้ได้ว่า เหมือนสำนักนี้อาจารย์เก่งมาก แล้วเราก็เป็น ไบรท์คนหนึ่ง เราก็เป็นคนไบรท์คนหนึ่งนะ ถ้าคนโง่ๆ ไม่รู้เรื่องหรือ คนโง่ๆ เซ่อๆ เข้าไปก็ไปเป็นเหยื่อเขาทั้งนั้นนะ

เราก็ไบรท์คนหนึ่งเข้าไปในสำนักนั้นไปศึกษาจนหมดไส้หมดพุงเขาแล้ว แล้วมีอะไรอีกไหม จบแล้ว เจ้าชายสิทธัตถะบอก โอ้! แค่นี้ แค่นี้แสดงว่า เพราะคำว่า “จบแล้ว” คือเราศึกษาหลักสูตรเขาจบแล้ว แต่เรายังโง่ๆ อยู่เลย เรายังไม่รู้จักชีวิตเราเลย แล้วมันจะเป็นประโยชน์ได้อย่างไร ท่านถึงต้องมารื้อค้นของท่านเอง พอมารื้อค้นของท่านเอง เวลาท่านสำเร็จเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วถึงได้รู้ว่าเขามีวุฒิภาวะความรู้แค่ไหน

แล้วก็เปรียบเทียบ เปรียบเทียบอุทกดาบส อาฬารดาบส กับชฎิล ๓ พี่น้อง วุฒิภาวะชฎิล ๓ พี่น้องจะสูงกว่าด้วย เพราะว่าสมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ ชฎิล ๓ พี่น้องบูชาไฟ ถ้าบูชาไฟเขาก็ได้สมาบัติเหมือนกัน เพราะอะไร เพราะเขามีฤทธิ์ ชฎิล ๓ พี่น้อง เห็นไหม ขนาดว่าจะไปเอาชฎิล ๓ พี่น้อง เขายังทิวฐินะ โอ้โฮ! เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปพักอยู่ด้วย ว่านะ “สมณะนี้เก่งนะ แต่สู้เราไม่ได้ เราเป็นพระอรหันต์” ชฎิล ๓ พี่น้องหลงตัวเอง

พระพุทธเจ้าก็พยายามจะแก้ พยายามแก้แล้วแก้อีกนะ แสดงฤทธิ์แสดงเดช เขามีฤทธิ์มีเดช พระพุทธเจ้ามีมากกว่า ให้ไปนอนที่โรงไฟพญานาคจะได้ทำลายพระพุทธเจ้าซะ พระพุทธเจ้าก็จับใส่บาตรจะทำอะไร พระพุทธเจ้าเหนือกว่าทั้งนั้น แล้วสุดท้ายแล้วเขายังไม่ฟัง พอเขาไม่ฟัง “เธอไม่ใช่พระอรหันต์” โอ้โฮ! คอตกเลยนะ พอคอตกขึ้นมาได้สละ สละความเป็น

ฤๅษี สิ่งนั้นลอยไป จนชฎิล ๓ พี่น้องมาฟังเทศน์ เทศน์เรื่องอาทิตย आयตนะเป็นของร้อน ตา หู จมูก ลิ้น ใจเป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะโทสะ ร้อนเพราะโมหะ ร้อนเพราะโลภะ ความร้อนนะ โทสะคคินา โมหะคคินา เวลาเทศนาว่าการไป ชฎิล ๓ พี่น้องเป็นพระอรหันต์

นี่เปรียบเทียบให้เห็นว่า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปทรมานชฎิล ๓ พี่น้อง ชฎิล ๓ พี่น้องเราจะว่าอุคคินาจะเหนือกว่าอุทกดาบส อาฬารดาบสด้วย ฉะนั้น ถ้าไปทรมานในภพชาติเดียวกัน มันภูมิความรู้มันรู้กัน มันเท่าทันกัน มันเห็นกันมันทรมานกันได้ แต่เวลาเขาตายเสียแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเผยแผ่ธรรม จะเอาใครก่อน ถึงญาณไปไง อาฬารดาบส อุทกดาบส สองอาจารย์ก็เพิ่งตายไปเมื่อวานนี้ สุดทำยก็ถึงญาณไปปัญจวัคคีย์ก่อน พอได้ปัญจ-วัคคีย์มาแล้ว ได้ยสะแล้ว แล้วออกเผยแผ่ธรรม พระพุทธเจ้าถึงไปเอาชฎิล ๓ พี่น้อง เวลาได้มานี้พูดถึงการทรมานสัตว์ การรื้อสัตว์ชนสัตว์ สิ่งที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปโปรด

“แต่ทำไมไม่ไปโปรดอุทกดาบส อาฬารดาบสละ” ไปโปรดอะไร ถ้ามันโปรดได้ พระพุทธเจ้าโปรดแล้ว เพราะ เพราะด้วยการที่ว่าเขาได้สมาบัติ เขาได้สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ เขาไปเกิดเป็นพรหม เวลาเกิดเป็นพรหม ไปเกิดเป็นอะไร จะไปสอนใคร พอไปเกิดเป็นพรหม โอ้โฮ! พรหมนี้ยิ่งใหญ่อะไรเลย เอ็งจะมาสอนเข้าได้อย่างไร มาถึง โอ้ว! คนไม่ฟัง จะไปสอนใคร

พระพุทธศาสนานี้สุดยอด คนที่เข้ามาฝึกหัดในวัด โอ้โฮ! ซาบซึ้ง ถ้าคนซาบซึ้ง บอกละนะ ถ้าชาวพุทธถือศีล ๕ ประเทศชาติจะเจริญมาก แล้วเอ็งให้ชาวพุทธในประเทศไทยถือศีล ๕ หมัดใหม่ มึงดูมันโง่งกัน ดูสิมันปล้นชิงอยู่นั้น คนหยาบคนหนามันไม่สนใจ พอไม่สนใจ จะไปโปรดใคร

เวลาเป็นอุทกดาบส อาฬารดาบส มันเห็นกัน มันพูดกันได้ เราชาติเดียวกัน เราภพชาติเดียวกัน แต่เวลาเกิดบนพรหม เกิดบนพรหมนี่นะมันยิ่งใหญ่นะ พอมันยิ่งใหญ่มานี้แล้วมันจะฟังใคร เราไปสอนใคร เราไปสอนคนที่ไม่ฟัง ใครฟัง เราไปสอนคนที่มีศักยภาพเป็นพรหม เราเป็นมนุษย์นะ มนุษย์จะไปสอนพรหม พรหมมันจะฟังมึงหรือ จะไปสอนใคร ที่ว่าโปรดไม่ได้ๆ โปรดไม่ได้เพราะว่ามีจฉาปฏิภูมิจิ โปรดไม่ได้เพราะว่าเขากิเลสตัดทอนความทะยานอยาก โปรดไม่ได้

แต่คนที่จะไปรอดได้มันต้องค่อยๆ ทรมานมา ในพระ-ไตรปิฎกนะ เวลาพระอรหันต์ เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะถามก่อนเลยว่า “ใครทรมานมา” ไปเปิดอ่านพระไตรปิฎกสิ

เวลาพระอรหันต์ มันก็เหมือนกับเราจะพูดว่า ไม่ใช่แบบว่ายกย่องกลุ่มเดียวกันนะ เช่น หลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่น เวลาครูบา-อาจารย์ท่านจะประพฤติปฏิบัติจะไปเฝ้าหลวงปู่มั่น จะไปถามปัญหาหลวงปู่มั่น ใครติดขัด อย่างเช่น หลวงปู่เจี๊ยะเวลาท่านจะไปจากเมืองจันทน์ ท่านบอกเลย “ใครจะฟังธรรมของท่านไม่ได้ เว้นไว้แต่หลวงปู่มั่นเท่านั้น” ท่านดั้นด้นขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น แล้วก็ไปรายงานผลหลวงปู่มั่น แล้วเสร็จแล้วถามหลวงปู่มั่นว่า “ให้ผมทำอย่างไรต่อครับ”

หลวงปู่มั่นบอกว่า “ก็ทำอย่างเดิมนั่นแหละ ทำอย่างพิจารณากายขึ้นมานั่นแหละ เพราะพิจารณากายมาแล้วมันได้ผล มันมา ๒ - ๓ ขั้นตอนแล้ว พิจารณาต่อเนื่องไป”

ย้อนกลับไปองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระที่ปฏิบัติแล้วจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไปแบบนี้ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะถามเลยว่า “ใครทรมานมา ใครทรมานมา” คำว่า “ทรมานมา ทรมานมา” เขาเป็นคู่บุญคู่กรรมต่อกัน เขาเป็นศิษย์เป็นอาจารย์กัน เขาถึงฟังกัน เวลาฟังกันมันก็ทรมานได้

นี่ก็เหมือนกัน อุทกดาบส อาฬารดาบส เขาไปเกิดเป็นพรหมแล้ว เขาเกิดเป็นพรหมแล้ว ก่อนที่เขาจะตายไป เขาตายไปในหน้าที่อะไร หน้าที่ของศาสดา หน้าที่ของเจ้าสำนัก เขาไปเกิดบนพรหมแล้วเขาก็เป็นอาจารย์ใหญ่ แล้วจะฟังใคร จะไปสอนใคร ที่ว่าสอนไม่ได้ๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีปัญญามหาศาล เป็นศาสดาของเรา มีฤทธิ์มีเดช มหาศาล แต่ถ้าคนไม่ฟังแล้วก็จบ คนไม่ฟังมันไม่สนหรอก ถ้ามันไม่สนแล้วมันได้อะไร คนไม่เชื่อ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ถ้าคนสลบอยู่ คนนอนหลับอยู่ มึงไปปลุกเขาไม่ได้หรอก ไปสอนเขาไม่ได้หรอก ต้องให้เขาตื่นขึ้นมาก่อน ใ้มันนอนหลับนะ แต่ใจคนไม่เชื่อ มันวางยาสลบใจมันนะ ใจมันเหมือนวางยาสลบเลย ไม่รู้ไม่ซี้ ไม่รู้ไม่ซี้ จันยอด จันแน่น จันแก่ง จะไปสอนใคร ที่ว่าไปรอดไม่ได้ๆ ไปรอดไม่ได้เพราะว่าอำนาจวาสนาของเขา บุญกุศลของเขา ใ้มันคือไปรอดไม่ได้

“เหตุใดถึงโปรดไม่ได้” เขาถามไป “ถ้าหากได้ฟังธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วสามารถจะบรรลุธรรมได้ไหม ถ้าเป็นพรหมจะฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบรรลุธรรมได้ไหม” เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการนะ เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์ ในพระไตรปิฎกสำเร็จเป็นล้านๆ เวลาเทวดาที่เขาสนใจ เทวดาที่มาฟังเทศน์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาเขามาฟังเทศน์เพราะอะไร

ก็เหมือนพวกเรา พวกเรามาวัดทำไม เพราะเรามีศรัทธาใช่ไหม เรามีความเชื่อในพระพุทธศาสนาใช่ไหม นี่ใจมันเปิด ใจมันแสวงหา ใจมันต้องการใช่ไหม เวลาไปฟังธรรมมันก็ค้นคว้าหาเหตุผลเพื่อใจมันใช่ไหม แต่ถ้าคนมันไม่เอามันฟังไหม บ้านอยู่ติดวัดเลย พระเทศน์ทั้งวันทั้งคืน ลำโพงกรอกหูมันเลย มันไม่สนใจ มันได้อะไร

นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ เทวดา อินทร์ พรหมสำเร็จมหาศาล เขาบอกว่า “ถ้าเขาเป็นพรหม เขาฟังเทศน์แล้วเขาสามารถบรรลุธรรมได้ไหม” ยิ่งกว่าได้ ใจทุกคนมีโอกาสทั้งนั้น เว้นไว้แต่มีฉันทิฏฐิ ความเห็นผิดปิดบัง ๑ เว้นไว้แต่กิเลสตัณหา ความทะยานอยากปกคลุมใจ ๑ มันฟังแล้วมันไม่เข้าใจ ฉะนั้น เวลาฟังไม่เข้าใจแล้ว เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน เห็นไหม หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรม เห็นไหม อนุบุพพิกิตา เวลาเจอคนทั่วไปก็สอนเขาให้ทำบุญกุศลก่อน พอทำบุญกุศลแล้วจิตใจของเขาควรแก่การงาน มนุสสเทโว เพราะใจเขาเป็นเทวดา เพราะคนที่มีบุญกุศลเหมือนกับเทวดา มนุสสเทโว เห็นไหม ให้ถือพรหมจรรย์ พอถือพรหมจรรย์ พรหมจรรย์ก็มีศีล มีศีลทำความสงบใจเข้ามา พอจิตควรแก่การงาน จิตควรแก่การงาน คนที่มันจะรู้หรือยัสัจมันต้องสมควร มันต้องมีพื้นฐาน มันต้องมีหลักของมัน พอมีหลักของมันนะ สมควรแก่การงาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงอริยสัจ พอแสดงอริยสัจขึ้นไป ฟัง ผลัวะ! พระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามีทั้งนั้นเลย ทำไมพรหมจะบรรลุธรรมไม่ได้ ยิ่งกว่าได้ แต่ต้องเป็นสัมมาทิฏฐิ ต้องเขาปรารถนา เขาชวนชวายเป็นไป

ถ้าเขาไม่ชวนชวายเป็นไปปรารถนา ดูสิ เวลาพระโมคคัลลานะ เวลาช่วยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรมานสัตว์ ก็นี่ไง ใ้พวกชี้เหนียวใ้ ใ้เศรษฐิชี้เหนียวใ้ที่ทำขนมเป็อง ใ้ทำ

ที่ว่ามันติดกันหมด หิวนะ อยากกินขนมเบี๊องมากจนไม่สบาย ไข่เมี้ยก็ถามว่าเป็นอะไร “โอ้ย! ไม่สบาย อยากกินขนมเบี๊อง” เศรษฐีอยากกินขนมเบี๊อง โธ่! ของแค่นี้เอง แต่เศรษฐีมั่นขี้เหนียว ไข่ ถ้ามันกินลูกน้องมันต้องกินด้วยไข่ ถ้าทำก็ต้องแจกเขาด้วย “โธ่! มันจะเป็นอะไรไป เราก็ไป ทำบ่นปราสาทชั้น ๗ สิ”

เขามีปราสาทของเขา ไปทำอยู่ปราสาทชั้น ๗ กำลังทำขนมเบี๊องอยู่เลย พระโมคคัลลานะเหาะมาที่หน้าต่า โอ้ย! แค่นมาก หลบมาขนาดนี้ยังตามมาอีก เวลามิจฉาภิภูฏฐิขี้เหนียวขนาดนี้ มิจฉาภิภูฏฐิอย่างนั้นนะ แต่เพราะพระโมคคัลลานะไปทรมาน ไปทรมานนะ บอกว่า “ถ้าไม่ถวายสมณะก่อน กินมันก็ไม่เป็นประโยชน์อะไร” ก็เลยตัดอันเล็กๆ ลงในกระทะมันจะได้ขึ้นเล็กๆ เสียตาย ก็ให้สมณะแค่นี้พอ เราจะได้กินไข่ ที่นี้มันด้วยฤทธิ์ ไข่เล็กๆ แต่มันเป็นแผ่นใหญ่ๆ ยิ่งไม่พอใจไม่ถวาย พอไม่ถวาย พอจะถวายขึ้นไปมันติดไปหมดเลย ขนมติดไปหมดเลย อู๊ย! ยิ่งโกรธใหญ่

แต่เพราะท่านอบรมสั่งสอนจนเปลี่ยนใจ จากมิจฉาภิภูฏฐิกลายเป็นสัมมาภิภูฏฐิ บอกว่า “จะถวายแล้วแหละ” เพราะทรมานแล้วแบบว่าไม่กินมันแล้ว ถวายหมดเลย พระโมคคัลลานะ บอกว่า “รับไม่ได้ ไม่รับหรอก ถ้าจะถวาย ไปถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” นี่อยู่ในธรรมบท ไข่เศรษฐีขนมเบี๊อง ไข่เศรษฐีขี้เหนียว มิจฉาภิภูฏฐิ ถ้ามิจฉาภิภูฏฐิมันต้องทรมาน ให้เป็นสัมมาภิภูฏฐิก่อน ไข่พวกเราขี้หมูราขี้หมาแห้งลืมหัดขึ้นมาเป็นพระอรหันต์หมดละ บ้าบอคอแตก มันเป็นไปไม่ได้ มันไม่มีอยู่จริง

ถ้ามันมีอยู่จริง เห็นไหม การกระทำ “สิ่งที่ว่าเขาเป็นพรหม เขาจะบรรลุธรรมได้หรือไม่” ยิ่งกว่าได้ ตั้งแต่มนุษย์ขึ้นไปนะ ถ้าสัตว์เดรัจฉานไม่ได้ นรกอเวจีไม่ได้ ตั้งแต่มนุษย์ขึ้นไป เพราะในพระไตรปิฎก เทวดา อินทร์ พรหม มาพึ่งเทศน์องค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสำเร็จธรรมมากมาย เวลาเทวดา อินทร์ พรหมมาพึ่งเทศน์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นมากมาย เพราะอะไร เพราะมันเป็นสัมมาภิภูฏฐิ สัมมาภิภูฏฐิคือว่าโดยวิภูฏฐะ บนสวรรค์เขาก็มีศาลาฟังธรรมเหมือนกัน พระอินทร์เป็นผู้แสดง ผู้ที่มีบุญกุศลเป็นผู้แสดง แสดงก็เหมือนกับพระเทศน์นั้นนะ เขาก็เบื่อ เขาก็อยากฟังของจริง ถ้าครูบาอาจารย์เราเป็นธรรม เขาจะมาฟังทั้งนั้น ถ้าลงมาฟัง เสร็จแล้ว ถ้าเขาสำเร็จ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ เป็นพระอรหันต์มากมาย

แล้วบอกว่า “เขาจะบรรลุธรรมได้ไหม” ได้ ได้แน่นอน ฉะนั้น ที่ว่า “หากบรรลุธรรมแล้ว เขาเป็นพระพรหมมีอายุยืนยาว จะมีผลทำให้ภพชาติสิ้นสุดหรือไม่” ภพชาติสิ้นสุดในใจ แต่ความเป็นพรหม เห็นไหม ความเป็นพรหมนั้นจนกว่าจะหมดอายุขัยไป ฉะนั้น เวลาหลงตา ท่านพูดไป เวลาท่านไปที่หนองผือ ที่ท่านบอกว่า “จิตมันจับแล้วปล่อย จับแล้วปล่อย อย่างนี้ ไม่ใช่พระ-อรหันต์หรือ” แล้วเวลาท่านเป็นโรคเสียดอกที่ว่าจะตาย ไม่อยากตาย ไม่อยากตาย เพราะอะไร ไม่อยากตายเพราะเกิดเป็นพรหมนี่ไง มันยังเสียเวลา

สุดท้ายแล้วท่านมาพิจารณาของท่าน พอสิ้นสุดแล้ว อ้าว! ตายเมื่อไหร่ก็ได้ เพราะตาย มันก็จบ เพราะว่าภพชาติมนุษย์ร้อยปี แต่ถ้าชั้นพรหมมันเป็นหมื่นๆ ปี หมื่นปีมันสั้นกิเลส แต่ก็ เป็น สอุปาทิเสสนิพพานก็ยังดำรงภพชาติจนกว่าจะสิ้นอายุขัยไป อายุขัยคืออายุขัย ภพชาติ เรื่องกิเลสเป็นเรื่องกิเลส ไม่เกี่ยวกัน มันคนละเรื่องเดียวกัน นี่พูดถึงว่าทำไมเป็นแบบนั้นไง นี่พูด อย่างนี้มันเป็นเรื่องทางวิชาการ ทางวิชาการเขาทำได้ เขาเข้าใจได้

ถ้าเขาเข้าใจได้นะ ถ้ามันธรรมดา มันอบรมสั่งสอนได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งสอนแล้ว เพราะ เพราะองค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยไปศึกษากับเขา แต่! แต่ สถานะนะ เราเทียบอุทกดาบส อาฬารดาบส ชฎิล ๓ พี่น้อง ชฎิล ๓ พี่น้องยังถือตัวถือตนขนาด นี้ “สมณะนี่เก่ง แต่สู้เราไม่ได้ เราพระอรหันต์” พระพุทธเจ้าทรมานขนาดไหนก็ “สมณะนี่เก่ง” เพราะการกระทำนั้นมันมหัศจรรย์ “สมณะนี่เก่ง แต่สู้เราไม่ได้ เราเป็นพระอรหันต์”

จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรมานจนถึงเต็มที สุดท้ายนะ แบบว่าชกเต็มหน้า ตรงๆ เลย “เธอไม่ใช่พระอรหันต์ เธอไม่ใช่ เธอหลงในตัวเอง” มันก็ไม่ใช่อะไรแล้ว คอตกเพราะอะไร เพราะมันไม่มีใครสามารถทลายใจเขาได้ ไม่มีใครสามารถรู้ถึงความคิดเขาได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสวนกลับหมด สุดท้ายแล้วกว่าเขาจะลง ชฎิล ๓ พี่น้อง ถ้าไม่ใช่ของค์ สมเด็จพระ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครจะทรมานได้

๑. เขามีฤทธิ์

๒. เป็นอาจารย์ของกษัตริย์

พระเจ้าพิมพิสารเป็นลูกศิษย์ของชฎิล ๓ พี่น้อง สถานะทางสังคมเขาสูงส่งหมดเลย แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปทรมาน เพราะด้วยบารมี ด้วยคุณธรรมของ องค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรมานชฎิล ๓ พี่น้อง

นี่ย้อนกลับมาอาพารดาบส อุทกดาบส แต่อาพารดาบส อุทกดาบสเขาเกิดเป็นพรหม แล้ว เป็นพรหมแล้วเขาเป็นมิจฉาทิฏฐิหรือสัมมาทิฏฐิล่ะ เขาจะฟังหรือไม่ฟังล่ะ ประสาเรา มันก็เป็นกรรมของสัตว์ เป็นเรื่องกรรมของเขา กรรมของเขาหมายความว่าเขาก็สร้างคุณงามความดีของเขา คุณงามความดีของเขาคือได้มานสมาบัติ ที่นี้ได้มานสมาบัติแล้วมันไม่ใช่มรรค เวลา มันได้สมาบัติแล้วเขาก็ไปเกิดเป็นพรหมก็แค่นั้น พอแค่นั้นแล้ว คนเราพอเกิดเป็นพรหมแล้ว คนที่มีกิเลสทำไมมันจะไม่อื้โก้ แล้วมันจะฟังมิ่งใหม่ ถ้าไม่ฟังแล้วเขามาสอน อยากรให้สอน แต่ พระพุทธเจ้ารู้ว่าไปสอนแล้วเสียเวลาเปล่า สู้ไปเอาชฎิล ๓ พี่น้องดีกว่า สู้ไปเอาคนที่มีโอกาส ดีกว่า

นี่พูดถึงว่า “ทำไม่ถึงไม่ไปสอน” แล้วเขาก็สงสัยอีก “ถ้าไปสอน จะบรรลุธรรมได้ไหม” แต่โดยสถานะ โดยข้อเท็จจริง ได้ แต่ถ้ามีทิฏฐิมานะ มีกิเลส ไม่ได้ ไม่ได้เพราะกิเลสของตน ไม่ได้เพราะอื้โก้ของตน ไม่ได้เพราะกรรมของตน แต่โดยวิทยาศาสตร์ได้ไหม พรหมมาฟังเทศน์ พระพุทธเจ้ามากมายสำเร็จอื้โอเลย แต่เพราะเขาเป็นสัมมาทิฏฐิ เขาได้สร้างบุญวาสนาของเขา มา

นี่พูดถึงว่า “ทำไม่ถึงโปรดไม่ได้” โปรดไม่ได้เพราะว่าจะไปโปรดใคร ใครให้โปรด แล้วเขา รอให้โปรดหรือ ไปอื้กุมเขา เขายังไม่สนใจเลย ไปสอนเขา เขาก็ไม่รับรู้ แล้วไปสอนใคร เสียเวลา นี่พูดถึง เวลาคนที่เขามีสติปัญญาเขามองตรงนั้น แต่ไฉนมองแบบนี้ไง มองแบบวิทยาศาสตร์ “แห่ม! สอนคนนู้นก็ได้ สอนคนนี้ ทำไมไม่ไปสอนคนนั้น ทำไมไม่สอนคนนี้” ก็เอ็งคิดไ้ เป็น ความคิดของเอ็ง แต่ไม่ใช่ความจริง ถ้าความจริงเป็นแบบนี้ จบ

ถาม : เรื่อง “อยากทราบว่ามีอะไร”

มีคืนหนึ่งผมไม่สบายมาก ปวดหัวมาก ยาไม่ได้กิน ผมพยายามภาวนาพุทโธบ้าง ดูลม บ้าง อสุระบ้าง จนเกิดนิมิตว่าจะมีคนมาเอาตัว แล้วผมก็ล้มสลบลง จนเกิดนิมิตเป็นเส้นว่าจะตายแล้ว ผมพูดว่า อ้าว! ตายก็ตาย จิตตอนนั้นโดนดูดเข้าไปในเส้นนั้น แล้วมีคำพูดขึ้นมาว่า

ถ้าตายตอนนี่ตักนรกนะ ผมก็ตอบว่า อ้าว! ตกก็ตก จณจิตรวมท่ามกลางอก แล้วนิมิตเป็นดาวเคราะห์หลายดวง จากนั้นจิตก็ถอนขึ้นมา โรคปวดหัวก็หาย อยากทราบว่า อาการที่ผมเป็น ภาษาพระเจ้าเรียกว่าอะไรครับ

ขอบพระคุณล่วงหน้า

ตอบ : ใ้โฮ! ล่วงหน้าเลยนะ กลัวไม่ตอบ

สิ่งที่เกิดขึ้นๆ เวลาคนเราเกิดมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ บุญกุศลของคนไม่เหมือนกัน อำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน ถ้าอำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน อยู่ใกล้พระก็ไม่สนใจพระ คนที่อยู่ไกลขนาดไหน ถ้าเขาประพฤติปฏิบัติของเขาตามความเป็นจริง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่า “ผู้ที่จับชายฉกรรจ์ของเราไว้ แต่ไม่ปฏิบัติตามเรา ถือว่าอยู่ไกลแสนไกล ไกล ไกลมากๆ ผู้ที่อยู่ไกลแสนไกลแต่ประพฤติปฏิบัติตามเรา เหมือนอยู่ติดกับเรา ผู้ที่อยู่ไกลแสนไกล อยู่ชนบทประเทศ อยู่คนละประเทศ แต่ประพฤติปฏิบัติตามเรา เหมือนอยู่ใกล้ชิดเรา” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดอย่างนี้ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ

นี่ก็เหมือนกัน คนเราเกิดมาอำนาจวาสนามันไม่เหมือนกัน คนเราเกิดมามีความเชื่อ มีความมั่นคงในใจไม่เหมือนกัน ถ้าคนมีความเชื่อ ความมั่นคงในหัวใจของตน นี่ก็เหมือนกัน บอก “มีอยู่คืนหนึ่งเขาปวดหัวมาก แต่เขาภาวนาพุทโธๆ ของเขา ดูลมหายใจ ดูอสุภะบ้าง จณเกิดนิมิตว่ามีคนจะเอาตัวเรา แล้วก็ล้มลงสลบลงไป” สลบลงไปนี่เป็นเรื่องปัจจุบันนะ ถ้าเรื่องปัจจุบัน คุณสิ เวลาคนประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาปฏิบัติขึ้นมา เวลาล้มหล่น เวลาธรรมมันเกิดๆ มันรู้มันเห็นอะไรแปลกๆ ทั้งนั้นนะ แต่เขาไม่มีสติ ไม่มีสมาธิควบคุมดูแลของเขา ใ้โฮนี่ก็ถือว่าล้มหล่น แต่ทางธรรม ทางธรรมบอกว่าธรรมมันเกิดๆ ไง

เวลาธรรมมันเกิดมันเกิดมหัศจรรย์นะ จิตนี้มีมหัศจรรย์มาก เวลาถ้ามันสมดุขของมัน มันจะเกิดความรู้แปลกๆ มหาศาลเลย แต่ความรู้แปลกๆ มันอยู่ที่บุญและกรรม เวลาเหมือนคนฝัน มีคนมาถามบ่อย เวลาฝัน ฝันเห็นผี เห็นนาง เห็นเปรต บางคนฝันเห็นงู การฝัน ฝันร้ายกลายเป็นดี ฝันดีทำให้เราเพื่อเจ้า ความฝันก็เป็นความฝันไง ความฝันก็เป็นเรื่องของสังขารปรุงแต่งไง

นี่ก็เหมือนกัน คำว่า “เหมือนกันๆ” เพราะว่าเขาภาวนาของเขา แล้วเขาเป็นลมสลบลง ไปอันนี้มันมหัศจรรย์เพราะอะไร เพราะมันตาย คนเรามันตายจริงๆ นะ เวลามันตายมันจะตายจริงๆ แต่ด้วยคนเราจะเป็นจะตายขึ้นมา เกิดนิมิตว่ามีเส้นตาย แล้วผมก็พูดว่า อ้าว! ตายก็ตาย เวลาคอนมันจะเป็นจะตายเพราะมันเปลว มันเดือดมันร้อน มันพุ่งชาน มันเคียด มันก็ตายไป แต่เวลาคอนมันจะตาย อ้าว! ตายก็ตาย คำว่า “ตายก็ตาย” นี่เป็นธรรม คำว่า “ตายก็ตาย” มรณานุสติ อ้าว! ตายก็ตาย ตายก็ตาย เวลาตายก็ตายมันสงบระงับหมดละ

นี่ก็เหมือนกัน อ้าว! ตายก็ตาย คำว่า “ตายก็ตาย” มีสติ เพราะไม่มีสติขึ้นมาเวลามัน ตายมันตีโพยตีพาย คนเราจะเป็นจะตายมันตีโพยตีพาย มันเดือดร้อนนะ คนนั้นไม่ตาย คนนี้ไม่ ตาย ทำไมฉันต้องตาย มันพูดไปนู่นนะ เวลามันจะตายมันโทษคนอื่นไปหมดเลย แต่ที่มันไม่ โทษใคร มันไม่ส่งออกไป อ้าว! ตายก็ตาย อ้าว! ตายก็ตาย พอบอกตายก็ตาย จิตมันก็โดนดูด เข้าไป กระแสของมันโดนดูดเข้าไป พอมันตายเข้าไป เห็นไหม มันก็บอกว่ามันจะตกรกนะ อ้าว! ตกก็ตก

ถ้าเรามีสติ เห็นไหม ก็เลสมันหลอกไม่ได้หรอก อ้าว! จะตายก็ตาย พอจะตายก็ตาย มัน ก็วิตไป อ้าว! อย่างนี้มันตกรกนะ มันจะหลอกให้เราตื่นกลัวใจ อ้าว! ตกก็ตก นรกไหนก็ไป สวรรค์ไหนก็ไป มีสติพร้อม สุดท้ายแล้วเขาคลายตัวออกมา พอไปเห็น ตกก็ตก มันเลยไม่ไป นรกใจ มันเป็นดาวเคราะห์เห็นดาวเคราะห์เห็นต่างๆ ไป สุดท้ายแล้วฟื้นขึ้นมา โรคปวดหัวหาย หมดเลย มันคืออะไรครับ นี่ไง ธรรมโอสถ เวลาธรรมโอสถของคน

ธรรมโอสถเวลาเป็นครูบาอาจารย์นะ เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ท่าน ฝึกหัดสมาธิของท่านมา จิตใจท่านเข้มแข็งขึ้นมา ท่านจะเผชิญกับความเจ็บไข้ได้ป่วยด้วยธรรม โอสถ ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา อย่างนี้มันต้องคนที่กำลัง คนที่มีจิตใจเข้มแข็ง คนที่ฝึกหัดเป็น ทำได้ แต่คนที่ฝึกหัดไม่เป็นไม่ต้องมาทำ ไร้สาระ ธรรมโอสถๆ ยิ่งจิตใจมันคลอนแคลน จิตใจมัน แปรปรวนนะ ทำให้โรคภัยไข้เจ็บนั้นมันทุดหนัก ทุดหนักไปเรื่อยๆ ถ้าโรคภัยไข้เจ็บทุดหนัก ไปเรื่อยๆ ไปหาหมอดีกว่า

แต่กรณีอย่างนี้มันไม่ใช่คนเจ็บไข้ได้ป่วย เวลาคนลูกศิษย์เราเยอะแยะเลย เจ็บไข้ได้ ป่วยมหาศาลเลย มาหาเยอะแยะ บอกว่าไปหาหมอ เขาก็ไปหาหมอ ไปหาหมอแล้วเขาก็มาหา

เรา ขอกำลังใจๆ พระให้กำลังใจ ให้ธรรมโอสถ แต่สุดท้ายเขาก็ต้องมีการรักษาด้วย เพราะอะไร เพราะโลกมันเจริญแล้วไง ไม่ใช่โลกดึกดำบรรพ์ ฉะนั้น นี่ก็เหมือนกัน คำว่า “ธรรมโอสถ” เวลาครูบาอาจารย์ท่านเข้าไปเจอกับสัจจะความจริงนะ นั่นเพราะจิตใจท่านเข้มแข็ง จิตใจท่านมีคุณธรรม ว่าอย่างนั้นเลย ถ้าจิตใจผู้ที่ย่อหน้าเวลาคิดดีก็ดี พอมันเจ็บปวดขึ้นมา “โอ้ย!” โอสถใหม่ โอสถใหม่ จะเป็นจะตายแล้ว ฉะนั้น ไปรักษาซะ

นี่เพียงแต่เราพูดว่าธรรมโอสถๆ ครูบาอาจารย์หลวงปู่ฝั้นท่านเป็นโรคประจำตัว โรคเสียดท้อง หายหมด ครูบาอาจารย์ของเราเวลาเป็นโรคเป็นภัยขึ้นมา ถ้าในปัจจุบันนี้ ถ้ามีโอกาสที่หมอดูแลได้ หมอดูแลคือให้วินิจฉัยเฉยๆ แต่ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นกรรมฐานแท้ เขาจะเข้าสมาธิ เขาจะใช้ธรรมะรักษาตัวท่าน นี่ไง มันเป็นประโยชน์ตรงนี้ไง นี่เป็นธรรมโอสถไง นี่พูดถึงว่าครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นหลักเป็นเกณฑ์ท่านมีสติมีปัญญา ท่านก็ควบคุมดูแลใจของท่านได้

แต่ผู้ถาม ผู้ถาม “ผมเป็นอะไรก็ไม่รู้ มันดูลมอยู่เฉยๆ ดูสุภาอยู่ เกิดนิมิต พอเกิดนิมิตมันเลยสลบไปเลย” ใ้ฉันมันแบบว่าเขาเรียกว่ามันเป็นเหตุการณ์เฉพาะหน้า เหตุการณ์เฉพาะหน้าที่ว่าเราไม่ได้ตั้งใจอย่างนั้น เราไม่มีสติมีปัญญาสามารถที่เข้าเผชิญกับความจริงในใจเรา ได้มากขนาดนั้น แต่ด้วยอำนาจวาสนาที่เขาบอกว่า เขากำหนดพุทโธ เขาดูลมหายใจ เขาพิจารณาอสุภะ เขาทำของเขาอยู่ประจำ คนภาวนาขนาดนั้นทำอยู่ประจำ แล้วเหตุการณ์เกิดเฉพาะหน้า ถ้าเหตุการณ์เกิดเฉพาะหน้า มันก็เป็นธรรมเกิดที่ว่าเป็นแหละธรรมเกิด

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่แบบว่าธรรมโอสถ ท่านเข้าไปเผชิญ เข้าไปเผชิญกับสัจจะความจริง ท่านเอาศีล เอาสมาธิ ปัญญาของท่านต่อสู้ เอาศีล สมาธิ ปัญญาเข้าเผชิญกับวิกฤติ เผชิญกับความเจ็บไข้ได้ป่วย จนความเจ็บไข้ได้ป่วยนั้นจนหายไป จนหาย

นี่ก็เหมือนกัน นี่แบบว่าเราไม่ได้มีความตั้งใจอย่างนั้น แต่เราเคยประพฤติปฏิบัติมา แต่ถึงเวลาวิกฤติขึ้นมา อยู่ๆ ขึ้นมามันก็สลบไปเลย เขาบอกนี่ตายนะ แต่อ้าว! ตายก็ตาย ตายก็ตายสติที่หัวใจมันเท่าทัน แล้วพอบอกว่าถ้าตายก็ตาย มันหลอกชั้น ๑ เอ็งยังรู้ทันกูอีกหรือ ถ้าตายแล้วตกรนกะนะ ชั้นที่ ๒ ตายแล้วตกรนกะนะ อ้าว! ตกก็ตก มันหลอกเราไม่ได้ไง มันหลอกเราไม่ได้เพราะอะไร เพราะเรามีสติมีปัญญาไง พอมีสติมีปัญญาขึ้นไป นี่ธรรมมันเกิด เวลาธรรม

มันเกิดขึ้นมา ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา เวลามันคลายตัวออกมา เขาบอกว่าเขาเป็นโรคปวดหัว สิ่งต่างๆ ที่ว่าเป็นโรคภัยไข้เจ็บหายหมดเลย นี่ธรรมโอสถนะ ธรรมโอสถมันแก้ไขที่จิต

แต่โดยธรรมชาติองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องปรินิพพาน เราบอกว่า ชีวิตนี้เราต้องพลัดพรากจากมันแน่นอน ด้วยความซำค้ำคร่ำ การเกิด การแก่ การเจ็บ การตายเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดาคือเป็นเรื่องสัจจะความจริงที่ต้องเกิด แก่ เจ็บ ตาย ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเกิด แก่ เจ็บ ตาย มันเป็นเรื่องธรรมดากับชีวิตของมนุษย์อยู่แล้ว ถ้าเราศึกษาธรรมะ เราก็ต้องศึกษาความจริงอย่างนั้น

แต่จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก ธรรมโอสถเวลามันเกิดขึ้นแต่ละชั้นแต่ละตอนของชีวิตมันมีมาให้เราได้ชื่นชม คนที่ประพฤติปฏิบัติมันจะได้ชมธรรมะ มันจะได้ชื่นชมสติ ชื่นชมสมาธิ ชื่นชมภาวนามยปัญญา แล้วถ้าเกิดมันใช้อริยสัจจะความจริงไปแล้วมันจะได้ชื่นชมอริยสัจ ได้ชื่นชม อริยผล โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามีในหัวใจมันจะชัดเจนของมัน ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงมันจะได้ผลความจริงอย่างนั้น

คำถาม “ผมอยากจะทราบว่าผมเป็นอะไร” เป็นเพราะว่าจิตที่มันได้ฝึกฝนมา มันเป็นของมันโดยภาวะของวิถีของจิต แต่เราไม่มีความสามารถ เราไม่มีสติไม่มีปัญญาจะดูแลรักษาหรือกระทำให้มันเป็น มันเป็นโดยบุญโดยกุศล มันเกิดขึ้นได้ เราบอกสิ่งที่เกิดขึ้นได้ไม่ใช่มรรคสิ่งที่เกิดขึ้นได้ไม่ใช่อริยผลที่เกิดขึ้นกับเรา แต่มันเป็นการแบบว่าเจ็บไข้ได้ป่วย กินยาแล้วก็หายปวดหัวตัวร้อน กินยาแล้วก็หาย เป็นไข้ ใช้น้ำอุ่นเช็ดตัวแล้วก็หาย

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของคนมันลึกลับสงสัย มันมีความตึงเครียด พอมันเกิดธรรมโอสถมันเกิดธรรมสังเวช มันก็บรรเทาไปเท่านั้นเอง มันเกิดสภาวะธรรม สภาวะธรรมที่มันเป็นไม่ใช่มรรค ถ้ามรรคมันอีกเรื่องหนึ่ง มรรคมันต้องทำความสงบของใจเข้ามา มีสติสัมปชัญญะพร้อมทุกอย่างพร้อมเพรียง ทุกอย่างพร้อมแล้วดูแลรักษาด้วยตัวเอง คือเราบริหารจัดการเอง มรรคต้องมีสติมีปัญญาบริหารจัดการ นั่นถึงเป็นมรรค

แต่ถ้ามันเกิดขึ้นเอง ฟลุค สัมผัส ธรรมเกิด เกิดได้ เกิดได้แต่ชั่วคราว แล้วไม่มีเจ้าของ ไม่มีคนดูแลรักษา แต่เกิดกับใจเราให้เรารู้เท่านั้น แต่ถ้าเป็นมรรค เราเป็นเจ้าของ ถ้าเป็นมรรคนะ มีสติ มีสมาธิ มีปัญญา มีการใคร่ครวญ มีการศึกษา มีการค้นคว้า เราเป็นคนจัดการ

เองหมด เราเป็นเจ้าของ นี่ไง เวลาจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันเกิดที่ไหน แล้วสิ่งที่เกิดกับจิต จิตเป็นอย่างไร นั่นถึงเป็นความจริง แต่ที่มันเป็นธรรมเกิด ธรรมเกิด เป็นคุณธรรมอันหนึ่ง แต่ไม่ใช่มรรคไม่ใช่ผล ไม่ใช่ แต่เป็นธรรมเกิด เป็นคุณธรรมเกิดขึ้นมาชั่วคราว ให้เราได้เห็นว่า เออ! มหัศจรรย์ แล้วก็อยากรู้อยากเป็น แต่ไม่เป็น แล้วภาวนาไปไม่รู้หรอก คนภาวนาไม่เป็นก็

แต่ถ้าคนภาวนาเป็น เห็นไหม ชี้แจงให้เห็นว่าอันนี้เป็นธรรมเกิด เป็นคุณธรรมที่เป็นบุญเกิดกับอารมณ์จิตของเราครั้งหนึ่งเท่านั้น เป็นการยืนยันว่าสังขธรรมมี แต่ถ้าจะให้มันเป็นจริง เป็นผลงานของเรา เป็นคุณธรรมของเรา ต้องกลับไปหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ทำจิตสงบระงับตั้งมั่นแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ได้รู้ได้เห็น พิจารณาไปเป็นขั้นเป็นตอน เป็นมรรคขึ้นมา อันนั้นถึงจะเป็นคุณธรรมแท้ จบ

ถาม : เรื่อง “อารมณ์บางเบา”

โยมฝึกหัดภาวนา จิตรวมเป็นสมาธิได้สุขสบายเป็นพื้นฐานได้ทุกวัน ได้หลายชั่วโมง พอออกจากสมาธิ คอยสังเกตอารมณ์ที่มากกระทบจิต ถ้าอารมณ์นั้นมีลักษณะที่มีปฏิกิริยาไม่ปกติ เช่น ร้อนรน หนักหน่วง สับสน ก็ใช้ความคิดพิจารณาคลี่ยจนมันดับไป ทำได้ชำนาญมากขึ้นตามวันเวลาที่ผ่านไป อารมณ์ร้ายๆ เหล่านั้นค่อยละเอียดไปเรื่อยๆ ใจเบาลง โปร่งโล่ง ใสสะอาด จิตยิ่งเป็นสมาธิได้มากขึ้นอีก อารมณ์ที่เคยมากกระทบยิ่งหลบหน้าหายไป ใจมีแต่สดชื่นเบิกบานเหมือนดอกไม้บานยามเช้า มีหยดน้ำค้างมาเกาะ

ขอถามว่า ถ้าอารมณ์ที่มากกระทบมันเบาบาง เช่น เศร้าหมองน้อยๆ ลังเลน้อยๆ จะทำกับมันอย่างไรดี จริงแล้วจะให้เปลี่ยนเรื่องเพื่อทิ้งอารมณ์ลักษณะนี้ไปเลยนั้นทำได้เลย แต่จะถูกไหม หรือมีวิธีที่ดีกว่าไหม

กราบขอบพระคุณ

ตอบ : คำถามนะ อารมณ์เบาบาง อารมณ์เบาบางๆ เราจะบอกว่า เวลาภาวนาขึ้นมาเราที่ภาวนาคือมันเครียด มันหนักมันหน่วง มันทุกข์มันยาก ว่าอย่างนั้นเถอะ แล้วเวลาภาวนา ภาวนาก็มาเพื่อความสุข ถ้าความสุขมันก็ปล่อยวางๆ ถ้าปล่อยวาง ปล่อยวางดีขึ้นๆ จากพุทโธๆ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ มันก็ขัดแย้ง มันทำแล้วมันเครียด ทำแล้วมัน

ทุกซั่มนยากไปหมด แต่ถ้ามีบุญกุศล เราฝึกหัดของเรา พยายามปรับปรุงจิตใจของเรา พุทกับโ
มันเข้ากันได้ดี มันก็เริ่มกลมกลืนกัน พุทโฏฯ จนละเอียดไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป นี่เรื่องหนึ่ง

แต่เขาบอกว่า “สิ่งที่เขาฝึกหัดภาวนามา ถ้าจิตมันเป็นสมาธิ ได้ความสุขมาโดยมี
พื้นฐานได้ทุกวัน ได้หลายๆ ชั่วโมง” ถ้ามันเบาบางๆ เราจะบอกว่า ถ้าเป็นสัมมาสมาธินะ ถ้า
เป็นสมาธิมีเจริญแล้วเสื่อม คนเรากินข้าวแล้ว พุงนี้ก็กินอีก ถ้ามันเสื่อม เดี่ยวมันก็เสื่อม แต่ถ้า
มันเบาบางมีความสุข ความสุขด้วยอะไร ด้วยถ้าเราหายใจเข้านี้พุท หายใจออกนี้โฏ ถ้ามี
ความสุขแล้ว เราฝึกหัดใช้ปัญญา

การฝึกหัดใช้ปัญญาฯ เห็นไหม สิ่งที่อารมณ์เบาบาง อะไรที่มันกระทบ อะไรมากระทบ
สิ่งที่มันกระทบถึงบอกมันแบบว่าเศร้าหมองเล็กน้อย ลังเลเล็กน้อย เล็กน้อยๆ เวลาจิตมันจะ
สงบเบาบางๆ ใจที่เล็กน้อยใจ เหมือนเรากวาดเลย ขยะเรากวาดไปกองไว้ที่ไหน มันก็ดีอยู่ เวลา
ลมพัดมามันกระจายทั่วเลย นี่ก็เหมือนกัน เวลามันเศร้าหมอง เวลามันทุกซั่มนยากมันเครียด
มันเต็มหัวใจเลย พุทโฏฯฯ มันก็ไปกองอยู่จุดหนึ่ง โอ้ย! เบาบาง เดี่ยวมันก็ฟูออกมา เดี่ยวมันก็ฟู

แต่ถ้าจิตมันสงบแล้วจะให้สงบมากขึ้น ถ้าจิตมันสงบ ถ้าเป็นสายกรรมฐานนะ
ขณิกสมาธิ อุปะจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ถ้าเป็นสมาธิแล้ว จิตเห็นอาการของจิต คิด
เท่าไรก็รู้ต้องหยุดคิด มันพุงมันช่านมันทุกซั่มนยากไปหมดละ เวลาเรากำหนดลม
หายใจมันเบาบางๆ เห็นไหม ดูจิตๆ จนจิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็นอาการของจิต
สิ่งที่ว่าบอกว่า “สิ่งที่รู้ที่เห็นอันนี้ที่มันเศร้าหมอง มันลังเลเล็กๆ น้อยๆ” จับมันสิ ลอง
จับมันสิว่าจิตสบายแล้ว ใจที่เศร้าหมองมันคืออะไร จับให้ได้ จับให้ได้ ถ้าจับได้แสดง
ว่าเป็นสมาธิจริง แต่ถ้าจับแล้วจับอีก จับนู่นจับนี่ ไม่ได้อะไรเลย เหลวเปื้อน ถ้ามันจับ
อะไรไม่ได้เลยแสดงว่าพื้นฐานมันไม่มี ความที่จิตมันเบาบาง จิตมันสงบนั้นนะสงบโดย
ไร้หลักการ ไร้หลักการคือมีจฉา ไร้หลักการคือไม่มีสติ

แต่ถ้ามีสตินะ ถ้าจิตมันสงบมันเบาบางอย่างไรก็แล้วแต่ เบาบางมีความสุข มี
สติควบคุมได้ ขณิกสมาธิ อุปะจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ เวลาจิตตั้งมั่นๆ จิตตั้งมั่นแล้ว
ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนา อย่างที่มันมีข้อสังเกตอันหนึ่ง ข้อสังเกตอันหนึ่งว่า สิ่ง
ที่ว่ามันสบายๆ ไปแล้วแต่มันมีเศร้าหมอง มีความลังเล แล้วบอกว่า ถ้าจะให้ทิ้งมันไปเลย ทิ้ง
มันไปเลย สลัดทิ้งมันก็หมด คำว่า “หมด” มันหลอก ทิ้งมันไป ทิ้งด้วยอะไร นู่นก็ไม่เอา นี่ก็ไม่

เอา ไม่เอา เราก็ไม่เอาความไม่สบาย เราก็ไม่เอาความทุกข์ เราก็ไม่เอาความแก่ชราภาพ เราไม่เอาหมดเลย แล้วมันจริงไหม มันไม่จริงหรอก

นี่ก็เหมือนกัน บอก “ทำได้เลยๆ” จริงหรือ เป็นไปไม่ได้ **เขาต้องทิ้งด้วยมรรค เขาต้องทิ้งด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา เขาต้องมีปัญญา รู้แจ้ง ต้องจับตัวมัน แล้ววิเคราะห์ วิจัยมันจนรู้แจ้งเห็นจริง แล้วสลัดทิ้งตามความเป็นจริง** แต่บอกว่า ฉันจะสลัดทิ้ง ฉันจะเตะมันทิ้ง เเตะมันทิ้งนี่ เผลอมันก็มาใหม่ ไล่มันไปมันก็ไป เดี่ยวมันก็มา ไม่มีสิทธิ์

แต่ถ้าเป็นจริงๆ มันต้องเป็นอย่างนี้ไง ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าจิตมันเบาบาง เบาบางได้จริงหรือเปล่า ถ้าเบาบางได้จริง เพราะ เพราะเขาฝึกหัดภาวนา ภาวนาทางไหนล่ะ ถ้าภาวนารู้ตัวทั่วพร้อม รู้หมด สติปัฏฐาน ๘ จับมันซึ่งผิดไว้หมด ไม่มีอะไรเลย แล้วจะเริ่มต้นอย่างไร ภาวนาแล้วจิตมันเป็นสมาธิ สมาธิอย่างไร ทำอะไรมันถึงเป็นสมาธิ นั่งกันอยู่ทุกคน บอกมีตั้งค์ ตั้งค์นี้เอามาจากไหน ปบง. ตรวจสอบ ปบง. ตรวจสอบ มันเสียภาษีหรือยัง นี่ก็เหมือนกัน มันเป็นสมาธิ สมาธิมาจากไหน มันต้องมีที่มาที่ไป ทำสมาธิทำอย่างไร แล้วอย่างไร มันถึงเป็นสมาธิ

เงินใครก็รู้ เงินใครก็หาได้ แต่เงินมันได้มามันต้องเสียภาษีถูกต้องตามกฎหมาย ถ้ามันได้มา ได้มาโดยความสุจริต นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันจะสงบจริงๆ จิตมันจะสงบ สงบอย่างไร ว่ามาก่อน แล้วสงบแล้ว สิ่งที่ว่าเพราะว่าคำถามมันแปลกๆ มันแปลกๆ ที่ว่า “มันมีความเศร้าหมองเล็กน้อย หากอารมณ์ที่มากกระทบมีเบาบาง เศร้าหมองน้อยๆ ลังเลน้อยๆ จะให้ทำกับมันอย่างไรดี จริงแล้วจะให้เปลี่ยนเรื่องเพื่อทิ้งอารมณ์ เปลี่ยนเรื่องเพื่อทิ้งอารมณ์ ลักษณะนี้ไปได้ทำได้เลย” เขาว่าทำได้เลย ใ้คิดนี่คิดไป กิเลสเป็นนามธรรม เหมือนเชื้อโรคทำอะไรก็ได้แล้วแต่เดี๋ยวมันก็ฟื้นมาถ้ากำจัดมันไม่เด็ดขาด กิเลสเหมือนเชื้อโรค ถ้ามีเชื้อโรคอยู่ในตัวนะ แล้วมนุษย์มีเชื้อโรคอยู่ในตัวโดยธรรมชาติ มันมีภูมิคุ้มกัน

นี่ก็เหมือนกัน ในจิตมันมีกิเลสอยู่แล้ว แล้วบอกว่าทำอย่างนี้ เชื้อโรคนี้สลัดทิ้งได้เลย ทิ้งได้เลย เว้นไว้แต่เจ็บไข้ได้ป่วย ถ้ามันเป็นโรคร้าย ไม่มีทางทิ้งได้ ซึ่งไม่ว่าอย่างไหนยังเป็นต่อเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาคิด คิดของมันไปอย่างนี้ เพราะเริ่มต้นว่ากำหนดสมาธิทำอย่างไรถึงเป็นสมาธิ แล้วเป็นสมาธิจริงหรือไม่ แล้วถ้าเป็นสมาธิจริง สิ่งที่ว่ามันเศร้าหมอง มันลังเลน้อยๆ

จับมันได้หรือไม่ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิจริง สิ่งที่เขาู้เห็นว่ามันเศร้าน้องเล็กน้อย จับสิ พอจับ
 บีบ จากเล็กน้อยมันกลายเป็นสิ่งยิ่งใหญ่เลย มันเป็นสิ่งที่ใหญ่โตทับจนจิตแบนแต่แต่เลย ลอง
 จับดูสิ ไห้! กิเลสร้ายนัก พวกนี้ยังไม่เคยรู้จักกิเลส ไห้! เวลาทำไปแล้วมันทิ้งล่อทิ้งลวง มันทิ้ง
 หลอกทิ้งหลอนทิ้งนั้น มันไม่จริงทั้งนั้น ให้มันจริงมาสิ เพราะลองจริงมามันถึงจะเป็นความจริง
 มันไม่จริงนะสิ มันไม่จริงเลยทำไม่ได้ ถ้ามันจริงมันถึงจะเป็นความจริง

มันต้องเป็นความจริงก่อน จิตเห็นอาการของจิต นี่ไง อนุปปพิภภา ให้เขาทำทานก่อน
 ทำทานขึ้นมาแล้วเป็นมनुสส-เทโวเป็นเทวดา เทวดาถือพรหมจรรย์ พอถือพรหมจรรย์แล้ว
 พรหมจรรย์แล้วให้ใจมันควรแก่การงาน พอจิตใจควรแก่การงาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
 เจ้าถึงแสดงเรื่องอริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ถ้าจิตมันสมควรแก่การงาน ถ้าจิตมันสมควร
 แก่การงานที่มันเป็นได้จริง

ถ้ามันไม่สมควรแก่การงาน มันเป็นการอำพราง เป็นการหลอกตน ถ้ามันหลอกตนโดย
 ไม่รู้ตัวนะ เดียวหาว่า “อู๊ย! หลอกได้อย่างไร ฉันทปฏิบัติมาฉันรู้จริงนะ อู๊ย! ทำจริงๆ หลอกได้
 อย่างไร” หลอกโดยกิเลส หลอกโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ที่กิเลสมันล่อมัน
 หลอก กิเลสร้ายนัก คนยังไม่รู้จักมันคิดว่า ไ้โฮ! กิเลสนี้จับมาเขกหัวเล่นได้ กิเลสจับเขกหัวเล่น
 ไม่มีหระก **กิเลสนี้ะครอบครอง ๓ โลกธาตุ กามภพ รูปภพ อรูปภพ อยู่ในได้อำนาจ
 กิเลสทั้งนั้น** อย่ามาอวดดี เป็นไปไม่ได้ แต่ถ้ามันเป็นไปได้จริง ลองถามดู ไ้หนี่พูดถึงถ้ามัน
 เป็นไปได้จริง มันไม่จริง ถ้ามันจริง เศร้าน้องเล็กน้อยต่างๆ มันเป็นการอ้อยสร้อย

เวลากิเลสนะ มันจะหลอกคนนะ มันหลอกคนให้อยู่กับมันโดยผัดวันประกันพรุ่งไปวันๆ
 เสร็จแล้วก็ตายเปล่า อยู่ในอำนาจมันอย่างเดิม เดียวจะดี เดียวจะร้าย อู๊ย! สุขยอดๆ แล้วก็แก่
 ชราภาพ แล้วก็ตายไป แล้วก็จบไป อยู่ในอำนาจเราเหมือนเดิม เอวัง